

Rīga 2024.gada 7.martā
Nr.LV1400-46

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai
sprk@sprk.gov.lv

Par Konsultāciju dokumentu

SIA "BITE Latvija" (turpmāk – BITE) ir iepazinusies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) 2024.gada 1.februāra Konsultācijas dokumentu *"Ziņojums par elektronisko sakaru tirgus analīzi par Eiropas Komisijas 2020.gada 18.decembra lēmumā (ES) 2020/2245 par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams ex ante regulējums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/1972 par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi, minēto tirgu: Nr.1 – Vairumtirdzniecības līmeņa vietēja piekļuve fiksētā vietā un par Eiropas Komisijas 2014.gada 9.oktobra lēmumā 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams ex ante regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, minēto tirgu: Nr.3b – Plašpatēriņa produktu vairumtirdzniecības līmeņa centralizēta piekļuve fiksētā vietā"* (turpmāk – Konsultāciju dokuments).

BITE ir konstatējusi, ka, pētot norādītos tirgus, Regulators ir vērtējis apstākli, uz ko BITE ir norādījusi 2023.gada 17.marta vēstules Nr.1140-54 "Par platjoslas interneta piekļuves pakalpojumu tirgus analīzi" (turpmāk – Vēstule) 7.punktā: Rīgas domes normatīvais regulējums (kas paredz ierobežojumus gaisvadu līniju izvietojumam Rīgā) un ar tā īstenošanu saistītās iespējamās Rīgas domes darbības apdraud BITE transporta tīkla posmu pastāvēšanu un līdz ar to kopējo tīkla darbību. Saskaņā ar konkurences tiesību teoriju specifiskā normatīvā regulējuma esamība, kas attiecas uz noteiktu ierobežotu teritoriju, var būt pamats šo teritoriju noteikt kā atsevišķu konkrēto ģeogrāfisko tirgu, ja šī regulējuma dēļ konkurences apstākļi šajā teritorijā ir atšķirīgi. BITE uzskata, ka īpašs regulējums, kas pastāv Rīgā – Rīgas domes 2006.gada 7.februāra saistošie noteikumi Nr.38 "Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi", ir apstāklis, kas ir jāņem vērā, nosakot konkrētā ģeogrāfiskā tirgus robežas, jo šī īpaša regulējuma dēļ konkurences apstākļi Rīgā ir citādi nekā pārējā Latvijas teritorijā, un tas var ietekmēt turpmāko tirgus analīzi un secinājumus par konkurences situāciju konkrētajos tirgos.

BITE ir konstatējusi, ka Konsultāciju dokumenta (attiecībā uz tirgus Nr.1) 7.2.sadaļā “Vara un bezvadu apakštirgus mazumtirdzniecībā” (sākums ir 167.lp.) Regulators analizēja konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definēšanu un secināja, ka nav pamata konkrēto ģeogrāfisko tirgu noteikt šaurāk kā Latvijas Republikas teritoriju. Savukārt 7.3.sadaļā “Optikas apakštirgus mazumtirdzniecībā”, analizējot konkrētā ģeogrāfiskā tirgus robežas, Regulators ir secinājis, ka konkurences apstākļi Rīgā un ārpus Rīgas ir absolūti atšķirīgi, tāpēc pastāv pamats definēt divus konkrētos ģeogrāfiskos tirgus: Rīgā un ārpus Rīgas. Abās minētās sadaļās Regulators nav vērtējis atšķirīgā īpašā regulējuma esamību Rīgā kā faktoru, kuram vajadzētu ietekmēt konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definēšanu šauri (Rīga vai pat Rīgas vēsturiskais centrs), kaut gan ir pamats uzskatīt, ka īpašs regulējums Rīgā (Rīgas vēsturiskajā centrā) nosaka atšķirīgus konkurences apstākļus: tas ievērojami ierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanas iespējas Rīgā, esošo tirgus dalībnieku iespējas attīstīt pakalpojumus, kā arī apdraud iespējas uzturēt/modernizēt esošos gaisvadu līnijas Rīgā. Īpašs regulējums Rīgā ir šķērslis gan jaunu tirgus dalībnieku ienākšanai gan esošo tirgus dalībnieku attīstībai, t.sk. bezvadu pakalpojumu sniedzēju attīstībai, jo, kā iepriekš norādīja BITE Vēstulē, gaisvadu līniju demontāžas gadījumā tiek negatīvi ietekmēta transporta tīkla posmu pastāvēšana un tīkla darbība kopumā, un līdz ar to – konkurence.

Turpmāk norādām Konsultāciju dokumentā izdarītos secinājumus, kuri, mūsdiā, ir svarīgi un būtu precizējami, ievērojot augstāk norādīto. Jāņem vērā, ka secinājumi par mazumtirdzniecības tirgiem ietekmē turpmāko vairumtirdzniecības tirgus analīzi, tāpēc, precizējot konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definīciju un ņemot vērā īpaša regulējuma ietekmi Rīgā, var mainīties arī secinājumi par pamatu un nepieciešamību atcelt tirgus dalībniekam noteiktās speciālās prasības.

- (1) **8.1.1.2.sadaļā** “Šķēršļi ienākšanai tirgū vai elektronisko sakaru tīkla pārklājuma paplašināšanai” (175.lp.), analizē un secinājumā **par vara un bezvadu apakštirgu mazumtirdzniecībā** netika pieminēts apstāklis, ka ierobežojums, kuru nosaka īpašs regulējums Rīgā, rada šķērslis un risku bezvadu pakalpojumus attīstībai.

8.1.1.7. sadaļā “Informācija par trīs kritēriju testu” (187.lp.) **par vara un bezvadu apakštirgu mazumtirdzniecībā** tiek secināts, ka tirgū ir efektīva konkurence, taču netiek ņemts vērā apstāklis, ka efektīva konkurence Rīgā tiek apdraudēta, ja Rīgas dome īsteno gaisvadu līniju demontāžu.

Attiecīgi 8.1.1.8.sadaļā “Rezultāti” secinājumā, apkopojot t.sk. 8.1.1.2. un 8.1.1.7. sadaļā veiktās analīzes rezultātus, īpašais regulējums Rīgā un tā ietekme netiek atspoguļota.

- (2) **8.1.2.2.sadaļā** “Šķēršļi ienākšanai tirgū vai elektronisko sakaru tīkla pārklājuma paplašināšanai” attiecībā **par optikas apakštirgu mazumtirdzniecībā Rīgā**

konkurences risks Rīgā, ko rada īpašs regulējums, tiek pieminēts, norādot (193.lp.), ka *“pastāv iespēja, ka ar laiku konkurences spiediens uz SIA “Tet” Rīgā var mazināties”*. Tomēr faktiski šis nav pastāvošā iespēja, **bet reālā situācija**: īpašs regulējums ierobežo uzņēmumiem pārklājuma attīstību un gaisvadu līniju uzturēšanu/modernizāciju. Kamēr pastāv īpašs regulējums, pastāv arī ierobežojums attīstībai un konkurences spiediena potenciāls netiek realizēts.

8.1.2.7.sadaļā “Informācija par trīs kritēriju testu” attiecībā **par optikas apakštirgu mazumtirdzniecībā Rīgā** secinājumā (203.lp.) ir norādīts, ka *“tirgus 1 optikas apakštirgū mazumtirdzniecībā Rīgā trīs kritēriji kumulatīvi neizpildās un tajā ir efektīva konkurence”*. Proti, tāpat kā 8.1.1.7.sadaļā secinājumā, netiek ņemts vērā apstāklis, ka efektīva konkurence Rīgā tiek apdraudēta, ja Rīgas dome īstenos gaisvadu līniju demontāžu.

Attiecīgi 8.1.2.8.sadaļā “Rezultāti” secinājumā, apkopojot t.sk. 8.1.2.2. un 8.1.2.7. sadaļā veiktās analīzes rezultātus, īpašs regulējums un to ietekme netiek atspoguļota, bet tiek secināts, ka *“SIA “Tet” tirgū Nr.1 optikas apakštirgū Rīgā ir nepieciešams atcelt SIA “Tet” ar Lēmumu 244 un Lēmumu 115 Regulatora noteiktās speciālās prasības attiecībā uz FTTH (P2P un GPON) un FTTB.”*

Īpašs regulējums Rīgā ir jāņem vērā, vērtējot konkurences situāciju tirgū Nr.1 un arī tirgū Nr.3b (ciklā tas attiecas uz tirgu Nr.3b), jo atbilstoši Regulatora norādei (223.lp.), tirgus Nr.1 analīze lielā mērā dublējas ar tirgus Nr.3b analīzi.

Aicinām Regulatoru izvērtēt konkurences situāciju konkrētajos tirgos, ievērojot īpašā regulējuma Rīgā nozīmi, precizēt secinājumus, un pamatojoties uz precizētajiem secinājumiem izvērtēt pamatojumu atcelt speciālās prasības.

Ar cieņu,

SIA “BITE Latvija” pilnvarotā persona
J.Linkeviča

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU